

MIQUEL ANGLARILL

**I la festa segueix.
Com un
autoretrat**

Josep M. Espinàs
La Campana
Barcelona, 2009
Preu: 14 euros
Pàgines: 184

Memòries Marta Monedero

Aprendre i créixer

“La majoria de persones no recorden quan se’ls va acabar la infància. Jo, en canvi, en tinc un record cristal·lí, d’aquell moment. Va passar una nit, a l’estiu del 1966, quan el director de la meua escola es va penjar. Jo tenia dotze anys”. El director de l’escola de Moying Li és la primera víctima mortal de qui es recorda l’autora de *Neu de primavera*, unes emotives memòries, que flueixen amb una prosa clara i eloqüent, sense recargolaments; i fugen dels judicis morals sobre l’època més turbulenta de la Xina moderna (la del règim maoista) a través dels ulls d’una noia. Un llibre catalogat de literatura per a joves, que té la virtut de no mirar enrere amb ira ni afartar-nos amb dades històriques.

Neu de primavera recull els moments bons i dolents dels primers anys de l’autora, avui vicepresidenta i analista d’una empresa d’inversions a Boston, que el 1980 –després d’haver viscut 26 anys a Pequín– va ser un dels primers estudiants que van poder sortir de la Xina des del 1949. Després de 26 anys als Estats Units, on s’havia doctorat en empresarials per la Universitat de Boston, Moying Li torna al pati de la casa dels pares i, a partir d’aquí, posa fil a l’agulla per traspasar al paper un fresc sobre la seva infància, adolescència i joventut, marcades per la dificultat de viure separada de la gent estimada.

Neu de primavera

Moying Li
Traducció: Albert Pejó
Editorial Casals
Barcelona, 2009
Preu: 8 euros
Pàgines: 204

Neu de primavera retrata com és d’important per a la protagonista l’accés als llibres prohibits durant la foscor de la Revolució Cultural. La lectura com a santuari on fer volar la imaginació gràcies a l’humor de Mark Twain o les traïcions d’*El rei Lear*, de William Shakespeare. Perquè aquest és un llibre sobre el valor i la importància de llegir per escapar, aprendre i créixer. El pare de Moying Li va esforçar-se a fer-li entendre el poder redemptor de l’educació. Per això l’envià a una escola especial per aprendre anglès, l’idioma que, amb el pas del temps, li obriria la porta per a anar-se’n a l’estranger amb una beca.

Posar rostre als fets històrics

Després d’un prefaci que fa un breu repàs dels fets més destacats de la Revolució Cultural, alguns dels primers records d’aquestes memòries tenen a veure amb els canvis promoguts per la pirueta desbocada del Gran Salt Endavant, que tenia com a objectiu situar la Xina en el món industrialitzat. Llàstima que els seus dirigents apliquessin unes polítiques errònies que, malauradament, van abocar el país asiàtic a la fam. *Neu de primavera* té l’avantatge de ser un llibre de memòries i permet la immediatesa de la primera persona, però també el fet de posar-hi un rostre als fets històrics. Una fórmula que facilita la separació dels horrors i excessos del règim comunista de la gent que hi va viure.*

ciutat, Barcelona, en un àtic, “que és l’única cosa que he heretat de la distingida literatura de l’Àtica grega” i des del balcó del qual, a la nit, veu com s’acosten els llums dels cotxes. Li agrada passejar de nit, parlar amb l’amo d’un taller de reparacions de cotxes, observar l’aparador d’una pastisseria, passar pel costat d’una cabina telefònica i sentir com parla un noia, en rus.

Al llibre, esclar, hi ha una mica de tot. Els records d’alguns viatges exòtics al Japó, a l’Índia, a Venècia. Algunes mostres d’un lirisme gaire-

bé zen, sobretot en relació amb els arbres, com Brassens. L’evocació, a partir de fotografies, de dos escriptors admirats: Josep Pla i Camilo José Cela. Algun recurs de la memòria involuntària: la xafogor d’un mes de juliol el porta a recordar un altre juliol, amb els carrers plens d’homes que passen amb banderes i un nen petit que observa astorat els fusells i els crits dels adults. Llegint una entrevista amb la Chunga, es veu a si mateix (era realment ell mateix?) anant amb un periodista a buscar-la a les barraques de Mont-

juïc amb un cotxe descapotable. El lector es troba amb alguna sorpresa: alguns records de la mare i del pare. I també alguna petita mostra de sensualitat, una lleu esclatxa de les profunditats que permeten pensar que sota les tranquil·les aigües de la biografia, hi deuen bullir passions i contradiccions refrenades pel pudor. A la seva última parada de bus, segons les seves paraules, Espinàs s’hi sent bé. I el lector se sent satisfet de compartir aquest altre llibre de l’escriptor que, potser no està *al dia* però sí *al temps*.*

Aire nuestro

Manuel Vilas
Alfaguara
Barcelona, 2009
Preu: 18 euros
Pàgines: 262

irònica, sarcàstica amb prou mala llet per fer-te pensar o somriure. Broma fàcil, a vegades, fi estilet, en d’altres. Complicitat *cultureta*, problemes d’identitat, la Fi de la Història que va poder ser televisada. La realitat per a Vilas o es *tuneja* i és televisiva o simplement no existeix.

Si Manuel Vilas hagués estat cec i grecollatí amb túnica i cicuta... Si hagués estat un místic del Segle d’Or Espanyol... Però no li fa falta. No necessita una *Iliada cañí* o un nou santoral. El món de l’espectacle del segle XX té els seus déus i herois. Els seus sants i màrtirs. Això no és nou, però Vilas li ha donat el seu toc personal. Ell, a més,

no té problemes nacionals. Abona aquesta mitologia mediàtica amb els referents particulars del seu país i la seva societat. Per què parlar d’en Zeus si pots fer-ho d’Elvis o Sergio Leone? Ícarus, Kurt Cobain o Rimbaud? Què hagués fet Shakespeare amb Nixon, Enrique Bunbury o l’Aznar? Et canvio Job, Jeremies, Charles Manson per Johnny Cash? OK. Dámaso Alonso, Lennon, Whitman, Lorca o la mare de Frank Zappa estan fets de la mateixa matèria que Aquil·les, Sancho Panza, Afrodita, Jesús, la Verge Maria i Lisístrata.

Tot això es continua satiritzant a *Aire nuestro*. El Carnaval que presenta Vilas és la

ficció (?) d’una impossible i futurista programació televisiva. La literatura, els mites fan que la nostra vida sigui com és. Les ràfegues de Vilas il·luminen l’escenari del nostre subconscient, la càmera obscura del nostre cinema privat com a generació. És un mostrar en què regurgita esquemes *post* i narracions de tota la vida. Seqüències i aparicions estel·lars de *sitcom*, racons impagables, alguna autoindulgència no sé jo si disculpable i fiblades de geni narratiu (Valente a l’escorxador de porcs: matrícula d’honor). Vilas sense TDT, per a tots els públics. Fes-te un favor: sintonitza’l. Només costa 18 euros.*